

POUTÍ

k srdci Jeseníků

Jeseníky

Vydejte se poutí skrže Jeseníky na nejvýznamnější poutní místa severní Moravy.

Jeseníky s překrásnou a drsnou přírodou, bohatou historií, s kulturními, technickými a sakrálními památkami vás zavedou na poutní místa jako Vřesová studánka u Červenohorského sedla nebo Hora Matky Boží v Králíkách. Nechte na sebe působit genia loci a využijte příležitosti poznat kromě sebe sama i krásy Jeseníků, kde se vaše duše může radovat z krásy stvoření.

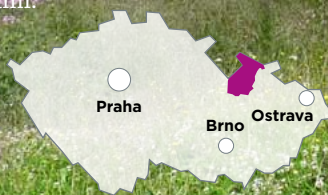
Nabízí se vám tři stezky, které navazují na významná slavná poutní místa Moravy, Svatý Kopeček, Svatý Hostýn a Velehrad. Stezky směřující až do misijních míst Santiaga de Compostely nebo Říma. Poutní stezky srdcem Jeseníků vedou po turisticky značených trasách, na kterých se nabízí překrásné výhledy na zdejší čistou přírodu, potěšíte se místní architekturou a památkami:

Poutní stezky srdcem Jeseníků

 Lesními stezkami až na Horu Matky Boží **28 km**

 Poutí dědictví ducha i kultury **48 km**

 Putování přes vrcholy Jeseníků **72 km**

Lesními stezkami až na Horu Matky Boží (délka 28 km)

Poutí začíná **ve městě Šumperku**, nazývaném branou Jeseníků, jehož historie sahá do 13. století. Mezi nejvýznamnější církevní památky města patří *kostel sv. Jana Křtitele* a *kostel Zvěstování Panny Marie*. Jejich výpravné barokní interiéry s fragmenty gotické architektury si můžete prohlédnout v doprovodu průvodce při prohlídkových okružích městem. Temné období Jeseníků připomíná zdejší expozice spjatá s čarodějnickými procesy v 17. století. Můžete také vystoupat na *radniční věž*, ze které se vám rozprostře pohled na hřeben Jeseníků s jeho dominantou, nejvyšší horou Moravy, Pradědem (více o zajímavostech města najdete na www.sumperk.cz). Než se vypravíte stezkou na poutní místa, navštivte *kavárnu PředMěstí* a ochutnejte speciality připravované výhradně z regionálních produktů. Více informací naleznete na www.predmesti.cz.

Po prohlídce Šumperka se vydejte od vlakového nádraží žlutou turistickou značkou na poutní místo ležící **na západních svazích kopce Háj**. Povznášející atmosféru tohoto poutního místa podtrhuje *barokní „kostelíček“ Božího Těla*. Poutě k tomuto místu jsou zaznamenány již od 16. století, k rozšíření došlo po epidemii cholery. Bludovští se tehdy veřejně a slavnostně zavázali, že budou konat velké poutě v den svátku světce, kdy cholera ustane. Tímto dnem bylo 4. září v roce 1855 o svátku sv. Rozálie. Mimo to se dnes konají poutě o svátku Těla a krve Páně (červen) a mše o silvestrovské noci. V okolí kostela se nachází *14 zastavení křížové cesty*, *kaplička Narození Panny Marie* stojící na prameni zázračné vody a *rustikální sloupcová Boží muka*. Na vrcholu kopce Háj stojí stejnojmenná *rozhledna*, odkud se nabízí nádherný výhled na Šumperk a Jeseníky.

Od poutního „kostelíčka“ Božího Těla vede zelená turistická značka, lemovaná *Božími mukami*, ke *kostelu a faře sv. Vavřince v Rudě nad Moravou*. Pokračováním po zeleném značení navštívíte *kapli v obci Janoušově*, kde vás ukazatel nasměruje modrým

Klášteř na Hoře Matky Boží patří řádu redemptoristů. V areálu najdete mj. Památník obětem internace – Králíky

turistickým značením na rozcestí **silnice Cečel**. V okolí silnice se nachází pozůstatky *partyzánských bunkrů* z 2. světové války, připomínající poutníkům hrdinný odboj proti nacistické okupaci. Červená turistická značka vás přivede ke kamenné *poutní kapli Svaté Trojice*, která se nalézá v nadmořské výšce 862 m. V roce 1746 byla původně postavena dřevěná kaple, symbol poděkování obyvatel Králík za šťastnou záchranu před Prusy ve slezských válkách. Nynější podobu kaple získala v roce 1898. Pár desítek metrů od kaple se nacházejí léčivé radioaktivní prameny, z nichž nejznámější je udržovaný *Rudolfův pramen*. Každoročně se zde červnovou nedělí po svatoodušních svátcích koná poutí.

Od kaple po žluté turistické značce putujte k nejvýznamnějšímu *poutnímu místu a klášteřu* královéhradecké diecéze, **na Horu Matky Boží**. Pojmenování Hora Matky Boží bylo úzce spjato se zakladatelem Tobiášem J. Beckerem, který místu věnoval kopii

Barokní „kostelíček“ Božího Těla

Kamenná poutní kaple Svatá Trojice se nalézá v nadmořské výšce 862 m

obrazu z Říma „Santa Maria Maggiore“ a tehdejší Lysou horu nechal přejmenovat na Horu Matky Boží. Z Králík sem vede alej lemovaná sedmi šesti-bokými *kaplemi*. V areálu objektu naleznete ambity se vzácnými obrazy, sochami, oltáři a kryptou, expozici *Památník obětem internace – Králíky a kapli Svatých schodů*, které jsou replikou schodů z hradu Antonia, po kterých krácel před svým odsouzením Ježíš Kristus. Klášter v současnosti patří řádu redemptoristů, kteří pořádají lidové misie. Krásné výhledy z poutního místa si můžete vychutnat na nedaleké *rozhledně* vysoké 34,5 m nebo se můžete vydat na výlet k *Mariánskému prameni*, který je údajně léčivý. V sousedství poutního chrámu byl v roce 1993 znovu otevřen *Poutní dům*, který vám doporučujeme k ubytování i občerstvení (informace na ► www.poutnidum.cz).

Pouť dědictví ducha i kultury (délka 48 km)

Tato úžasná nenáročná pouť začíná v **lázeňské obci Velké Losiny**. Obec vás uchvátí historickými skvosty jako je *žerotínský zámek s francouzskou zahradou*, nejstarší dochovaná a stále funkční *manufaktura ručního papíru* v Evropě a *termální lázně*, které patří mezi nejstarší a neznámější lázně na Moravě. Dominující sakrální stavbu obce představuje *kostel sv. Jana Křtitele*, který byl vybudován na přelomu 16. a 17. století pro luteránské bohoslužby. Později se dočkal interiérové přestavby

Poutní kostel Panny Marie Sněžné najdete na kopci Góry Iglicznej

pro bohoslužby katolické. Dřevo z původní stavby posloužilo k výstavbě dvou *unikátních celodřevěných kostelíků* v okolí – v Maršíkově a Žárově.

Od kostela sv. Jana Křtitele a jeho fary se po modré turistické značce vydejte **do Žárové**. V obci se nachází filiální *dřevěný kostelík sv. Martina* ze 17. století. Je obklopen hřbitovem, na kterém našly místo posledního odpočinku oběti morové epidemie z roku 1680. Stezka pokračuje **do Pekařova**, kde můžete navštívit obnovenou *hřbitovní kapli Nanebevzetí Panny Marie*, o kterou se zasloužilo občanské sdružení *Obnova kulturního dědictví údolí Desné*.

V obnovené hřbitovní kapli Nanebevzetí Panny Marie se příležitostně pořádají benefiční koncerty

V kapli jsou příležitostně pořádány benefiční koncerty. Mezi největší akce patří *Pekařovská pouť*, která se koná vždy v polovině srpna při příležitosti svátku Nanebevzetí Panny Marie. Pravidelně se této pouti zúčastňují flašinetáři připomínající někdejší světově proslulou manufakturu na varhany a flašiny. Více informací naleznete na ► www.vresovka.cz.

Kaple sv. Rocha stojí u silnice na Ramzovou

Unikátní dřevěný kostelík sv. Martina ze 17. století najdete v obci Žárová

Z Pekařova jděte po zelené značce na skalnatou **vyhlídku Tři kameny**. Malebné místo nabízí nádherný výhled na hřeben Jeseníků a pohoří Králického Sněžníku. Po modrém značení pokračujte **do Branné** za jejími dominantami. Mezi nimi vévodí *hrad Kolštejn*, který střežil zemskou obchodní stezku z Moravy do Slezska. V 16. století přestavěli hrad páni ze Žerotína na zámek. V sousedství najdete *fojtství*, postavené v renesančním slohu, a *kostel sv. Archanděla Michaela* ze 17. století. Obec obnovila tradici *Mariánské pouti* (srpen), která se váže k *Mariánskému prameni* s léčivou vodou, k *mariánskému kostelu* a jeho soše milostné Panně Marii Utěšitelce (kopie vystavena v kostele sv. Archanděla Michaela). Kostel stál v Branné do konce 18. století a patřil mezi nejvýznamnější poutní místa v Jeseníkách. Po dlouhém putování máte možnost se občerstvit a ubytovat v *Relax centru Kolštejn*, kde můžete hýčkat své tělo i duši originálními wellness službami (více informací na ► www.relaxkolstejn.cz).

Z Branné sejděte **stezkou „Ptačákem“** (vpravo za hřbitovem) na zelenou turistickou značku, dále pokračujte přes *Ostružnou* a následně po silnici **na Ramzovou**. Zde objevíte *kapli sv. Rocha* postavenou roku 1897 v novogotickém stylu. V srpnu se zde pořádá pouť a během roku mnoho jiných kulturních a sportovních akcí. V blízkosti kaple nabízí *Penzion u sv. Rocha* příjemné ubytování se zázemím pro rodiny s dětmi (více informací na ► www.ramzova.info).

Pouť pokračuje dále po červené značce od vlakové stanice *Ramzová* **do Petříkova**. Kolem sjezdovek po modrém a následně zeleném značení jděte

stezkou **Adamovského údolí**, lemovanou *Božími mukami*, přes *Malé Vrbno až do Starého Města*. Zde stojí *kostel sv. Anny*, který nechala vystavět Eliška Petřvaldská. Po svátku sv. Anny se pravidelně v centru města koná v červenci *Anenská pouť*. V městečku můžete navštívit *vlastivědnou expozici dějin Staroměstska* v historické budově radnice nebo zhlédnout *vojenské opevnění* v okolí Staroměstska.

Opět se vydáte po modré značce směrem na masív **Králického Sněžníku** pojmenovaný po jeho nejvyšší hoře vysoké 1 423 m, na níž v minulosti stála kamenná rozhledna, kterou dnes připomínají ruiny. Pod vrcholem prameni řeka *Morava* a nedaleko se nachází symbol hory, známá *kamenná socha slona*. Na cestě k vrcholu *Králického Sněžníku* narazíte na poutní místo, *kapli Panny Marie*. Někdy je uváděna také jako *Kaple na hřebeni*. Původně byla kaple zakončením *křížové cesty* vedoucí z *Nového Rumburka* u *Stříbrnic*. Některá zastavení jsou

Na cestě vás čeká i malebná obec *Branná*

Kamenná socha slona - symbol Králického Sněžníku

zachovaná, jiná jsou v rozvalinách. Kapličku postavili obyvatelé Nového Rumburka roku 1887 a měla připomínat zázračné znovunalezení cesty ztracenou ženou. Při zdolání vrcholu Králického Sněžníku překročíte česko-polskou hranici a jděte po červené turistické značce do slavného polského poutního místa u **Miedzygorze**.

Miedzygorze patří k obci **Kladská Bystrice**. Na západním okraji se nachází v úzké strži 22 metrů vysoký **vodopád Wilczki**,

jeden z největších přírodních vodopádů v Dolno-slezském vojvodství. Obec upoutá farním **kostelem sv. Josefa**, filiálním **kostelem sv. Kříže** a několika **dřevěnými domy** z 19. století, postavenými ve švýcarském a norském stylu. Na kopci **Góry Iglicznej** (asi hodina cesty od vesnice po červeném značení) se nachází poutní **kostel Panny Marie Sněžné**, patří k farnosti Wilkanów. Historie kostela se váže k selskému synku Christophu Veitu, který přinesl vyřezávanou kopii mariázelského obrazu Panny Marie a zavěsil ji na strom hory Iglizne. Podle legendy měla v roce 1777 modlitba u milostného obrázku vrátit zrak mladému chlapci. Od té doby k obrázku putovalo stále více věřících a v 18. století zde byl postaven barokní kostel. Ochoz kostela zkrášlují malby ilustrující dějiny chrámu a četné votivní předměty a obrazy dosvědčující vděčnost za obdrženu pomoc. V roce 1983 zde byl milostný obraz Matky Boží korunován papežem Janem Pavlem II.

Putování přes vrcholy Jeseníků (délka 72 km)

Nejdější poutní cesta navazuje v horském sedle Skřítek na stezku ze Svatého Kopečku u Olomouce (ta vede přes další významné poutní místo, Křížový vrch v Rudě). Samotná stezka začíná opět **ve Velkých Losinách** (viz popis předchozího putování). Pouť zahájíte u **kostela sv. Jana Křtitele** a zavede vás po modré turistické značce k další dřevěné sakrální stavbě v okolí Velkých Losin, **kostelu sv. Michaela v Maršíkově**. Jde o cennou renesanční roubenou stavbu z roku 1609 s barokními a rokokovými úpravami. Po bitvě na Bílé hoře byl Maršíkov připojen k losinské faře a kostel sv. Michaela se stal filiálním kostelem. Po červeném značení **směrem na Sobotín** leží **kaple Nejsvětější Trojice**. Ke kapličce přiléhá přístřešek s pramínkem, dle místních obyvatel má pramen léčebné účinky. Po červeném značení pokračujte do obce Sobotín.

Rozcestník a odbočka ke Švýčárně. V pozadí televizní vysílač na Pradědu

Křížový vrch u Jeseníku

Sobotín a jeho historie je spjata s těžbou železné rudy. V 19. století se stal důležitým centrem průmyslové revoluce, významnou roli při tom hrála rodina Kleinů. Velká část železáren se nedochovala, ale stopu po významném rodu najdeme v **mauzoleu** a na **zámečku**, který dříve plnil funkci zbrojovky. Nejvýznamnějším duchovním místem je v Sobotíně a okolí renesanční **kostel sv. Vavřince** z roku 1605. Po modré značce dojdete do místa bývalé **osady**

Svobodín, kde se nachází obnovené **základy kaple sv. Jana Křtitele**. Jednalo se o dřevěný kostelík, nejvíce podobný tomu, který je právě nedaleko v Klepáčově. Pokračováním po modrém značení se dostanete do centra **osady Klepáčov**, kde stojí nejmladší ze tří dřevěných kostelíků regionu. **Kostelík sv. Jana Nepomuckého** nechal postavit Antonín Langer, rychtář obce, v roce 1783. Rovněž kamenný kříž připomíná počátky tohoto kostelíka. V roce 1997 byl kříž renovován a opět se stal součástí života církve.

Modré značení vás přivede **na sedlo Skřítek**. Odtud vyrazíte do vyšších horských poloh a po zelené, posléze po červené značce přes hřeben Jeseníků na nejvyšší **horu Praděd** (1491 m). Cestou po hřebeni navštívíte významná vyhlídková a odpočinková místa, mimo jiné **Ztracené kameny**, **Jelení studánku** nebo **Ovčárnu**, kde máte možnost se občerstvit či ubytovat. Na Pradědu vládne nejdrsnější podnebí v České republice, průměrná roční teplota nepřevyšuje 1 °C. Na vrcholu stojí 162 m vysoký **televizní vysílač** s restaurací a rozhlednou, jehož horní plošina představuje nejvyšší bod v celé České republice, a z vyhlídky vysílače ve výšce 80 m je za dobrého počasí vidět Lysou horu, Sněžku či Radhošť, při výjimečně dobré viditelnosti i Vysoké Tatry a Malou Fatru na Slovensku a Nízké Alpy v Rakousku.

Od **rozcestí Pod Pradědem** se po červené turistické značce vydáte na nejvýše položené poutní místo na Moravě. Cestou se můžete zastavit na **horské chatě Švýčárna** nebo na **Červenohorském sedle**. Na obou místech máte možnost se občerstvit nebo ubytovat. **Vřesová studánka** je pramen **na jižním úbočí Červené hory**, hlavním hřebeni Jeseníků, ve výšce 1313 m. Tiché místo v srdci Jeseníků nabízí povznášející výhledy na severně se rozkládající Keprník

Kostel sv. Michaela, renesanční roubená stavba z roku 1609

Dřevěný kostelík sv. Jana Nepomuckého stojí v centru osady Klepáčov

a na blízký vrchol Vozky a Spálený vrch. Podle pověsti je voda z Vřesové studánky zázračná. Ve 2. polovině 17. století byla u Vřesové studánky postavena kaple, která však vyhořela po zásahu blesku. V 19. století pak vedle pramene místní vystavěli kostelík, který byl ještě dvakrát obnoven, vždy však vyhořel a k jeho obnově poté již nedošlo. Na základech kostelíka byl v roce 1927 dočkal zastřešení v podobě kamenné kaple, jež stojí doposud. Hlavní pouť se zde koná v sobotu v měsíci září, při příležitosti památky Panny Marie Bolestné. Zajímavostí je, že v německém Weilersbachu (Bavorsko) a Kaisheimu stojí repliky kaple z Vřesové studánky.

Z poutního místa se vydáte opět po červeném značení **přes Keprník na horu Šerák**, kde stojí horská **Jiřího chata**. Dále jděte po žluté turistické značce do lázeňského **města Jeseník**. Nacházejí se zde významné léčebné **lázně Vincenze Priessnitz**, které byly založeny v 20. letech 19. století. Ve venkovním prostranství lázní můžete vyzkoušet unikátní **balneopark**. K prohlídce se nabízí i **Vodní tvrz** (bývalé sídlo vřesovských biskupů), ve kterém sídlí **Vlastivědné muzeum Jesenícka** s expozicí čarodějnických procesů. Mezi významné sakrální stavby se řadí **klášter voršilek** s dominantní stavbou **kaple Panny Marie**, farní **kostel Nanebevzetí Panny Marie** nebo **kostel evangelické farnosti**.

Pouť dále pokračuje **na Křížový vrch** u Jeseníku, kde se nachází poutní místo **kaple sv. Anny**. K ní

Maria Hilf, kostel zasvěcený Panně Marii Pomocné, patří k nejnavštěvovanějším poutním místům ostravsko-opavské diecéze

se dostanete po modré turistické značce nebo můžete zkusit obnovenou křížovou cestu, která vede od pomníku *Anglický pramen* ve Smetanových sadech. První zmínky o hornické kapli s obrazem sv. Anny pocházejí ze 17. století, kdy na Jesenícku probíhala intenzivní hornická činnost. Původně zde do 19. století stála dřevěná kaple, v té době přestala dostačovat stále stoupajícímu počtu věřících, a proto byla na jejím místě ve 40. letech 19. století vybudována z podnětu místního kaplana a za pomoci jeseníckých obyvatel v pořadí již třetí kaple sv. Anny, tentokrát zděná. Původní obraz nahradil dřevěný reliéf sv. Anny, sv. Jáchyma a Panny Marie. Pravidelně se zde pořádají poutě na svátek sv. Anny (červenec). V roce 1895 byla u kostela vybudována výletní hospůdka. V současnosti se zde nachází doporučovaná *restaurace s ubytováním Křížový vrch*, jejíž interiér se honosí výstavou loveckých trofejí fauny Jeseníků. V případě zájmu o ubytování nebo o ochutnání gastronomických specialit restaurace se informujte na ► www.krizovyvrch.cz.

Z poutního místa se vydejte po modré a následně červené turistické značce na 26 m vysokou *rohlednu Zlatý chlum*, odkud se nabízí podmanivý výhled až na polská jezera. Červené značení vás ze Zlatého chlumu dovede k horské **osadě Rejvíz**. Na Rejvízu se nachází řada přírodních skvostů jako je *Národní přírodní rezervace Rejvíz*. Jedná se o největší moravské rašeliníště o rozloze 396,63 ha.

V roce 2005 byl Rejvíz vyhlášen vesnickou památkovou zónou díky dochované *dřevěné lidové architektuře* převážně z 19. století typické pro Jeseníky.

Po zeleném a následně žlutém značení se dále dostanete do hlavního poutního místa této stezky, do *kostela Panny Marie Pomocné – Maria Hilf* **ve Zlatých Horách**. Během cesty můžete navštívit hornický *skanzen Zlatorudné mlýny*. Maria Hilf, kostel zasvěcený Panně Marii Pomocné, patří k nejnavštěvovanějším poutním místům ostravsko-opavské diecéze. Jeho počátek spadá do 17. století, kdy ke Zlatým Horám přitáhli Švédové. Při útěku před Švédy jedna z místních žen porodila syna na hoře Boží Dar. Událost pak připomínal obraz Panny Marie Pomocné. Na místě byla postavena kaple a v 19. století ji nahradil kostel. Okolí pak zvelebily desítky kaplí, kapliček a zastavení křížové cesty. V roce 1955 došlo k zastavení bohoslužeb a v roce 1973 byl kostel komunistickým režimem zlikvidován. V roce 1995 se do těchto míst vrátil duchovní život. Poutě se zde konají v pátek a sobotu po svátku Nanebevzetí Panny Marie (srpen). Při svém putování neopomeňte navštívit další zajímavá místa: *rohlednu Biskupská kupa*, *zříceniny hradů Edelštejn a Koberštejn* nebo *kapli sv. Rocha* nad Zlatými Horami či farní *kostel Nanebevzetí Panny Marie*.

Vřesová studánka v nadmořské výšce 1313 m

Kaple Nejsvětější Trojice